

Dijelovi kuća, alati i posuđe u selima oko Trnova

Vrelo, god. IV, br. 5. 2023.

*Negdje 1995. godine, zamolio sam oca da mi popiše toponime, a onda kad je to bilo gotovo, i ostale nazive: dijelove kuće, štale, alata, posuđa i sl. U ova tri priloga je njegov doprinos toponomastici Turova, porodica u nekim trnovskim selima kao i spomenutih dijelova kuće i okućnice. Vrijedno bi bilo dopuniti ovaj popis sa selima Crne rijeke.

Usmeni izvor: Salih Mulaomerović, Turovi, Trnovo

Jaminko Mulaomerović

15.11.2024.

Ovaj članak možete čitati i u PDF, uskoro...

PDF

Alati

Svrdlovi

Burgija

Grabljenjak (za bušenje rupa u grabljama)

Žvivošnjak (nešto veće svrdlo)

Jarmnjak za bušenje jarma

Trupinjaš za trupine

Sjekire

Tesarska

Ravna sjekira po veličini 0,5-2 kg

Malarin

Bradvin

Bradva

Tesla

Skobla

Prosjeka

Palankača

Dijelovi kuće

Magaza – podrum

Spavaća soba, kuhinja i ost.

Merdevine

Dulafi

Rogovi

Dijelovi kola

Procijep

Osovina (dvije)

Kuke (dvije)

Stupci (četiri)

Pajvan (zaštita kuka sa gornje strane)

Stravnice

Šlijen (spona procjepa i kuka)

Vrtanjak (dio osovine gdje se točak navrće)

Drveni točak (kolo)

Trupina (većinom od donjeg dijela breze jer je čvrsto, a mekano)

Gobelje (tri komada) – bukva

Palci (6 komada hrastovi ili jasenovi)

Kapun ili Rapun (kajla koja se zabija iza palaca)

Moždalc (koji spajaju krajeve gobelja 3 kom)

Zavornica za blokiranje točka

Oprema za vuču sa volovima

Jaram

Teljig, koji se stavlja volu oko vrata i prolazi kroz jaram

Špica za teljig

Oja za nastavak drugog para volova

Pante ili kliješta, koji povezuju rogove

Zavoranj, treba da bude od tvrdog drveta, u većini od drenovog drveta

Krov od šimle ili kaplama, crijepa i dr.

Gužve (dva komada koje povezuju jaram i oje, a pričvršćuju se sa zavornjem

Djelovi štale

Jasle

Kidanica (otvor za izbacivanje đubreta)

Krošnjar (dograđen pred štalom za raznu ostavu)

Drveni plug

Gredelj

Ručice sa plazom na koji se stavlja lemeš

Tahta koja pribija brazdu

Lemeš koji drži osječenu zemlju

Grtalo koje osijeca zemlju

Cimer koji učvršćuje plaz sa lemešom i gredeljom

Kolica na koja se stavlja gredelj

Procjepito oje koje povezuje kolica sa jarmom od volova

Krčalo, spona procjepitog oja i kolica

Zubača sa gvozdenim klinima

Kurelji koji se nalaze na gredelju pluga, 3-4 komada radi regulisanja dubine oranja

Drvene posude u domaćinstvu

Čanak sa poklopcem čobanski

Čanak veliki, veličina čase

Posude za vodu

Ibrik (Bakar)

Đugum (bakar)

Testija (glina)

Bardak (glina)

Brema

Bucata

Čabar – bure

Predmeti za vunu

Preslica

Vreteno

Tekne za razlijevanje mlijeka

Kulenika

Veliko tekne za cijedenje pekmeza

Čekrk

Razna korita za rasoljavanje mesa

Cijev za namotaj konaca

Žečka za cijedenje pekmeza od krušaka,
jabuka i divnjaka (sirće)

Mosur

Motovilo

Stap za spravljanje putera

Stan za tkanje platna

Mećaja sa kojom se mućka mlijeko

Stan za tkanje sukna

Stupa za valjanje sukna

Čunak